

II

(Nelegislativní akty)

DOPORUČENÍ

DOPORUČENÍ RADY (EU) 2021/2122**ze dne 26. listopadu 2021****o Paktu pro výzkum a inovace v Evropě**

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na článek 292 ve spojení s čl. 182 odst. 5 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Dne 30. září 2020 Komise přijala sdělení „Nový EVP pro výzkum a inovace“ v němž stanovuje novou vizi týkající se Evropského výzkumného prostoru (EVP) a oznamuje svůj záměr navrhnout Pakt pro výzkum a inovace v Evropě.
- (2) Závěry Rady o novém Evropském výzkumném prostoru, které byly přijaty dne 1. prosince 2020, vyzývají členské státy a Komisi, aby v roce 2021 vypracovaly politický program pro EVP a model víceúrovňové správy s cílem realizovat nové ambice pro Evropský výzkumný program.
- (3) V průběhu posledních dvou desetiletí přispělo uskutečňování EVP k několika významným úspěchům v oblastech, jako jsou výzkumné infrastruktury, otevřená věda, nadnárodní a mezinárodní spolupráce, vyvážené zastoupení žen a mužů v oblasti výzkumu a inovací, společné plánování, kariéry ve výzkumu a mobilita výzkumných pracovníků, jakož i strukturální reformy. Tempo investic do výzkumu a inovací na úrovni Unie ale v posledních letech obecně zpomalilo a ke zvrácení tohoto trendu je třeba učinit více.
- (4) Mezinárodní spolupráce prostřednictvím EVP by měla zohledňovat priority vnějších vztahů Unie, měla by být založena na multilateralismu a vyvážené vzájemné otevřenosti a měla by podporovat rovné podmínky a reciprocitu opírající se o základní hodnoty a o podmínky společného rámce, aby mohly být řešeny globální výzvy a podpořila se konkurenceschopnost Evropy.
- (5) K tomu, aby vznikl EVP, který bude vhodný pro budoucnost, je nezbytné posílit koordinaci a prohloubit soudržnost mezi unijními, vnitrostátními a regionálními politikami. Sdělení Komise nazvané „Nový EVP pro výzkum a inovace“ proto vyzývá členské státy k mobilizaci v oblasti klíčových společných zásad a hodnot a k identifikaci společných prioritních oblastí činnosti. To je obzvlášť důležité v době, kdy jsou k urychlení přínosu k plnění cílů OSN v oblasti udržitelného rozvoje, k zelené a digitální transformaci a k provádění cílů Pařížské dohody v souladu s cíli Zelené dohody pro Evropu zapotřebí vyšší a více zaměřené vnitrostátní a regionální financování a reformy.
- (6) K opětovnému potvrzení solidních základů pro výzkum a inovace v Unii je zapotřebí společný soubor zásad a hodnot, který zdůrazní hodnoty (etika a integrita, svoboda vědeckého výzkumu, genderová rovnost a rovnost příležitostí), nastaví lepší pracovní podmínky (volný pohyb výzkumných pracovníků, vědeckých poznatků a technologií v celé Unii, motivace ke špičkovým výkonům, vytváření hodnot a dopad výzkumu a inovací) a zvýší spolupráci (koordinace, soudržnost, závazek, globální spolupráce, inkluzivnost, společenská odpovědnost).

- (7) Sdílení prioritní oblasti by měly představovat jasné sdělení pro zúčastněné strany ohledně toho, jaké oblasti a akce Unie a členské státy považují za své společné priority a ve kterých z nich se zavazují spolupracovat na proměnné geometrii, čímž bude vytvořen stabilní rámec pro tvůrce politik, veřejnoprávní poskytovatele financí, soukromé investory a realizující subjekty.
- (8) Ve svých závěrech o novém Evropském výzkumném prostoru Rada znovu potvrdila cíl investovat do výzkumu a vývoje 3 % HDP Unie. Za účelem stanovení priorit pro investice a reformy by členské státy mohly aktualizovat vnitrostátní cíl tak, aby odrážel nové priority Unie a vnitrostátní podmínky.
- (9) Za účelem nasměrování své vnitrostátní strategie ke splnění uvedeného 3 % cíle se členské státy vybízejí, aby zvážily použití dalších dílčích cílů a našly správnou rovnováhu mezi dostatečně ambiciózním programem EVP a programem, který je dosažitelný a realistický, a to i pro členské státy na vnitrostátní úrovni.
- (10) K posílení EVP je zapotřebí užší spolupráce mezi členskými státy a Komisí. Té může být dosaženo tím, že Komise zavede a bude udržovat zjednodušený systém monitorování a koordinace pro vzájemné učení a lepší dvoustranný a mnohostranný dialog.
- (11) Je třeba zlepšit koordinaci unijních a vnitrostátních (včetně regionálních) investic a reforem, aby došlo k posílení vnitrostátních systémů výzkumu a inovací a zvýšení jejich dopadu na úrovni Unie: ačkoliv jsou vnitrostátní politiky v oblasti výzkumu a inovací hnací silou rozvoje vnitrostátních systémů směrem k vnitrostátním cílům, přispívají také k cílům EVP a dalším sdíleným prioritám Unie ve strategických oblastech společného zájmu,

DOPORUČUJE:

I. Hodnoty a zásady v oblasti výzkumu a inovací v Unii

1. Členské státy by měly v úzké spolupráci se zúčastněnými stranami uplatňovat následující společný soubor hodnot a zásad pro výzkum a vývoj v Unii, jak jsou stanoveny v jejich systémech výzkumu a vývoje. Tyto hodnoty a zásady by měly členské státy a Unie podporovat také ve svých interakcích se třetími zeměmi, aby bylo dosaženo rovnosti podmínek a společného rámce.

Prosazování hodnot

- a) etika a integrita výzkumu a inovací: výzkumní pracovníci, výzkumné procesy a systém výzkumu a inovací obecně by měly splňovat přísná pravidla a postupy v oblasti etiky a integrity, které jsou základem odpovědného a důvěryhodného výzkumu nepodléhajícího nevhodným vlivům, jenž je předpokladem dosažení excelence, a podporovat povinnost výzkumných pracovníků vyvarovat se předpojatosti a metodologických zkratk a bojovat proti šíření pseudovědy a zavádějících informací zintenzivněním úsilí o šíření vědeckých informací a jeho pedagogiky;
- b) svoboda vědeckého výzkumu: jako součást výzkumné kultury, která je přirozenou součástí EVP a nutnou podmínkou pro to, aby výzkumní pracovníci mohli svobodně, otevřeně a bezpečně stanovovat své výzkumné otázky, teorie a metody a vytvářet, sdílet a šířit poznatky, údaje a další výsledky;
- c) genderová rovnost a rovnost příležitostí pro všechny: zahrnutí vyváženého zastoupení žen a mužů ve výzkumných týmech na všech úrovních, mimo jiné i v procesu řízení a rozhodování, potírání genderové podmíněného násilí a obtěžování, boj proti genderové předpojatosti a začlenění genderového rozměru do obsahu výzkumu a inovací a zohlednění rozmanitosti v širším smyslu, mimo jiné včetně rozmanitosti z hlediska genderu, rasového nebo etnického původu, náboženského vyznání nebo víry, sociální rozmanitosti a rozmanitosti z hlediska zdravotního postižení, věku a sexuální orientace, a boj proti diskriminaci z jakýchkoli důvodů;

Pracujeme lépe

- d) volný pohyb: je třeba podporovat volný pohyb výzkumných pracovníků a podpůrného personálu, vědeckých poznatků a technologií, přilákat talenty a zamezit odlivu potenciálních talentů. To zahrnuje co nejdřívejší sdílení vědeckých poznatků, údajů a nástrojů, zejména prostřednictvím postupů otevřené vědy, atraktivní kariéry založené na výsledcích, uznání dovedností výzkumných pracovníků a podpůrného personálu

v průběhu celé jejich kariéry, zlepšení rámcových podmínek pro mobilitu výzkumných pracovníků, přispívání k pohybu výzkumných pracovníků v rámci celé Unie a podporu výměn mezi akademickou obcí a průmyslem (a dalšími odvětvími), šíření inovací a podporu otevřeného přístupu k výzkumným infrastrukturám, technologickým infrastrukturám a jejich službám;

- e) motivace ke špičkovým výkonům: znamená závazek programovat, provádět nebo podporovat výzkum nejvyšší možné kvality s cílem dosahovat špičkových výkonů a odměňovat je, což je předpokladem vědeckého, technologického, hospodářského, politického a společenského dopadu, a tím rozšíření celkové znalostní báze Evropy. Z toho vyplývá, že veřejná podpora výzkumu a inovací by měla být zacílena na výběr a financování vysoce kvalitních iniciativ; přičemž kvalita znamená, že jde o výzkum světové úrovně, který produkuje ověřitelné a reprodukovatelné výsledky a je prováděn transparentními výzkumnými procesy a metodologiemi a prostřednictvím řízení výzkumu, což umožňuje systematické opakované použití předcházejících výsledků. Systém posuzování výzkumu, zahrnujícího výzkum, výzkumné pracovníky, týmy a instituce, by měl tuto zásadu splňovat a kvalitu odpovídajícím způsobem odměňovat; veřejná podpora by měla uznat, že základní výzkum má zásadní význam pro zajištění excelence, přitažlivosti a konkurenční výhody ekosystémů výzkumu a inovací, a měla by nalézt rovnováhu mezi výzkumem „motivovaným zvědavostí“ a výzkumem „zaměřeným na cíl“;
- f) vytváření hodnot a společenský a hospodářský dopad: znamená zvýšení dopadu výzkumu a inovací tak, že dojde k transformaci vedoucího postavení Evropy ve vytváření poznatků využíváním znalostí ve společnosti, například prostřednictvím produktů, služeb, procesů a řešení, které podporují blahobyt občanů na udržitelné planetě, hospodářskou prosperitu, otevřené inovace, tvorbu politik podloženou fakty a strategickou autonomii při zachování otevřené ekonomiky; to zahrnuje mimo jiné práci napříč nejrůznějšími politikami, podporu a odměňování silnějšího propojení mezi aktéry multidisciplinární a meziodvětvové spolupráce, investování do lidí, dostupnost výzkumných a technologických infrastruktur, spolupráci s výrobním odvětvím a dalšími aktéry a podporu základního výzkumu řízeného výzkumnými pracovníky a jeho úlohy při vytváření průlomových objevů a rozvoji široké znalostní základny;

Vzájemná spolupráce

- g) koordinace, soudržnost a závazek, v jejichž rámci členské státy vnesou do vnitrostátních a regionálních výzkumných a inovačních politik evropský rozměr a zajistí větší vnitrostátní podporu a závazek k úspěšnému provádění priorit EVP. Členské státy s podporou Unie koordinují své výzkumné a inovační politiky a programy v oblastech společného zájmu, mimo jiné i tak, že zajistí doplňkovost a budou podporovat synergie s rámcovými programy Unie pro výzkum a inovace a dalšími programy a fondy Unie, čímž usnadní nadnárodní spolupráci v rámci EVP a přímé investice do výzkumu a inovací a reformy výzkumu a inovací zaměřené na dosažení EVP a urychlí ekologickou a digitální transformaci;
- h) globální spolupráce: členské státy se zapojují do vzájemně prospěšné a reciproční spolupráce a společných aktivit v oblasti výzkumu a inovací s partnery ze třetích zemí a regionů, které jsou založeny na strategických zájmech a hodnotách Unie a zásadách stanovených v tomto doporučení, v cílech OSN v oblasti udržitelného rozvoje a dalších příslušných mezinárodních nástrojích;
- i) inkluzivnost: členské státy by měly usilovat o rozvoj úplného potenciálu EVP, aby dosáhly konkurenceschopnosti na globální úrovni; v souladu s tím by méně výkonným členským státům a regionům mělo být poskytováno poradenství a podpora, aby mohly zintenzivnit svou snahu o navýšení výkonnosti a velikosti svých systémů výzkumu a inovací a o rozvoj svých kapacit, jak v oblasti lidských zdrojů, tak infrastruktury, včetně využívání synergie mezi vnitrostátním a regionálním financováním a finančními prostředky Unie. Na úrovni Unie by měly být podporovány snahy o využití potenciálu excelence v členských státech a propojení subjektů realizujících výzkum a inovace z méně výkonných regionů s excelentními evropskými sítěmi v rámci celé Unie;

- j) společenská odpovědnost: snaha reagovat na potřeby společnosti v oblasti rozšíření kolektivních kapacit, dosažení většího společenského a environmentálního dopadu a zvýšení důvěry ve vědu a inovace a angažovanosti v nich tím, že budou zúčastněné strany, místní komunity a občané zapojeni do návrhu a provádění výzkumných a inovačních politik, že se zlepší šíření vědeckých vědomostí a že tyto politiky budou adaptabilní, pružné a schopné se přizpůsobit neočekávaným výzvám.

II. Prioritní oblasti pro společná opatření v Unii

2. Členské státy by měly dobrovolně přijmout následující prioritní oblasti pro společné akce na podporu EVP, na jejichž základě budou činnosti EVP v rámci politického programu EVP koncipovány. Tato opatření by měla zajistit úzké propojení s hodnotami a zásadami pro výzkum a inovace v Unii, jak jsou uvedeny v tomto doporučení, a jejich odpovídající podporu:

Prohloubení skutečně funkčního vnitřního trhu znalostí

- a) otevřená věda: podporovat a odměňovat skutečnou kulturu otevřené vědy v rámci celé Unie včetně začleňování otevřeného přístupu k vědeckým publikacím a výzkumným údajům (tj. postupovat podle zásady „co nejotevřenější, uzavřené podle potřeby“) a šíření a přijetí zásad a postupů otevřené vědy, a to se zohledněním oborových a kulturních rozdílů včetně vícejazyčnosti, podporou rozvoje dovedností v oblasti otevřené vědy a dalším rozvojem a integrací podpůrné digitální infrastruktury a služeb;
- b) výzkumná infrastruktura: dále rozvíjet otevřený přístup ke stávajícím a novým evropským a vnitrostátním výzkumným infrastrukturám, včetně elektronických infrastruktur, a lepší využívání a propojení těchto infrastruktur ve všech oblastech vědy; lépe využívat jejich integrační funkci ve znalostním a inovačním ekosystému a jejich potenciál pro poskytování řešení globálních výzev, vytváření partnerství a sdružování zdrojů a připojení k evropskému cloudu pro otevřenou vědu; zlepšit jejich propojení a interakci s technologickými infrastrukturami a výrobním odvětvím s cílem zvýšit jejich dopad; podporovat vytváření nových infrastrukturních kapacit v evropském měřítku. Tím se poskytne základ pro vědeckou excelenci a pomůže se evropské vědě spolupracovat a konkurovat na celosvětové úrovni, přispěje se k překlenutí mezery ve výzkumu a inovacích a podpoří se inkluzivnost v EVP; k tomu bude mimo jiné zapotřebí využít na přední světovou výzkumnou infrastrukturu širší škálu finančních zdrojů a zkoumat nové způsoby financování nadnárodního a virtuálního přístupu;
- c) genderová rovnost, rovnost příležitostí pro všechny a inkluzivnost: zajistit spravedlivé, otevřené a inkluzivní profesní dráhy ve výzkumu podporující genderovou rovnost, a to s cílem usnadnit systémové institucionální a strukturální změny v oblasti financování výzkumu a inovací a organizací, které výzkum a inovace realizují; bojovat proti genderově podmíněnému násilí a sexuálnímu obtěžování; odstranění nerovností bez ohledu na gender, rasový nebo etnický původ, náboženské vyznání nebo víru, zdravotní postižení, věk či sexuální orientaci; sledovat a hodnotit vnitrostátní politiky a plány týkající se genderové rovnosti v oblasti výzkumu a vývoje;
- d) kariéry a mobilita výzkumných pracovníků a systém hodnocení výzkumu a odměňování: věnovat větší pozornost kariérám výzkumných pracovníků obecně, a zejména kariérám začínajících výzkumných pracovníků a výzkumných pracovníků ve střední fázi kariéry, včetně konkrétních překážek, jimž v této fázi čelí ženy, učinit jejich kariéry atraktivnějšími a vybavit je odbornou přípravou a dovednostmi nutnými ke splnění měnících se nároků na úlohu výzkumného pracovníka v celé Unii, včetně vedoucího postavení a výuky; pokud se bude stavět na zásadních programech, jako jsou akce „Marie Skłodowska-Curie“, a bude zajištěna soudržnost s těmito programy, bude toho dosaženo vytvářením stabilních, atraktivních, inkluzivních, podpůrných a transparentních pracovní a zaměstnaneckých podmínek a zajištěním jasných a diverzifikovanějších profesních drah a kariérního poradenství pro provádění informovaných rozhodnutí v kariérní oblasti; řešit nevyvážený pohyb výzkumných pracovníků po celé Unii a napříč mezi odvětvími a veřejnými správami a zároveň předcházet odlivu talentů a zvyšovat přitažlivost pro talentované lidi z celého

světa. Dále rozvíjet stávající systémy posuzování výzkumu pro výzkum, výzkumné pracovníky, týmy a instituce, aby byla odměněna kvalita, dopad, postupy otevřené vědy, vedení a angažovanost ve společnosti a spolupráce s průmyslem a dalšími odvětvími činnosti, včetně nezávislého vědeckého poradenství pro tvůrce fakticky podložených politik; zvažovat širokou škálu výsledků výzkumů a činností, rovněž s přihlédnutím k výuce na vysokoškolské úrovni, a umožnit rozmanité profesní dráhy. Systémy odměňování by měly věnovat řádnou pozornost zajišťování transparentnosti, otevřenosti a výsledků a předcházet předpojatosti, diskriminaci a nespravedlivému zacházení. To by mělo být účinně uplatňováno a pravidelně monitorováno pomocí vhodných ukazatelů a střediska pro sledování průběhu kariér ve výzkumu;

- e) zhodnocení poznatků: navýšit spolupráci a vazby mezi aktéry v oblasti výzkumu a inovací a lépe koordinovat politiky a programy na unijní, vnitrostátní a regionální úrovni, zejména prostřednictvím rámců příznivých pro výzkum a inovace, včetně regulační podpory a podpory politiky, za účelem zhodnocení poznatků, zlepšení přejímání výsledků výzkumu a přístupu k nim, prohlubování dovedností a řízení duševního majetku;
- f) vedoucí postavení v oblasti vědy: posílit kapacity a financování základního výzkumu směřujícího zdola nahoru a aplikovaného výzkumu. To přispěje k tomu, aby Unie získala vedoucí postavení jako znalostní společnost a globální vědecká velmoc, což je předpokladem účinné inovační politiky a schopnosti Unie porozumět budoucím výzvám, jako jsou změna klimatu nebo krize v oblasti zdraví, připravit se na ně a reagovat na ně.
- g) globální angažovanost: vytvořit soudržnou strategii globální angažovanosti a společné názory, podporovat sdílené evropské hodnoty a zásady výzkumu a inovací, pokud jde o mezinárodní spolupráci, a zpeněžit atraktivitu výzkumu v Unii; zajistit strategickou autonomii Unie v oblasti vědy a inovací a současně zachovat otevřenou ekonomiku; podpořit rovné podmínky a reciprocitu založenou na základních hodnotách; zlepšit partnerství v oblasti výzkumu a inovací a posílit, rozšířit a prohloubit spolupráci se třetími zeměmi a regionálními organizacemi;

Společně se začít zabývat ekologickou a digitální transformací a dalšími výzvami s dopadem na společnost a zvýšit zapojení společnosti v EVP

- h) opatření EVP vycházející z výzev: propojit členské státy a Komisi, včetně regionů a místních subjektů, jakož i třetí země, zúčastněné strany působící v oblasti výzkumu a inovací a výrobní odvětví a prostřednictvím úzké koordinace, společného návrhu, spolupráce, sdílení údajů a společného financování spojit silné stránky s cílem podpořit řešení založená na výzkumu a inovacích a zmírnit budoucí rizika za účelem rozvoje odvětvových politik na podporu evropských cílů týkajících se odolnosti a udržitelnosti v rámci ekologické a digitální transformace; tato opatření EVP by měla:

- vycházet z rámcových programů a nástrojů Unie pro výzkum, jako jsou mise v oblasti výzkumu a inovací, evropská partnerství, včetně Evropského inovačního a technologického institutu (EIT), znalostních a inovačních společenství EIT, iniciativy společného plánování, jakož i další činnosti překračující rámec rámcových programů Unie pro výzkum, jako například mnohostranné aliance pro výzkum a inovace;

- řešit nové a přetrvávající výzvy, jako je změna klimatu, úbytek biologické rozmanitosti a zachování biologické rozmanitosti, energetická a digitální transformace, migrace, znečištění plasty, rakovina, onemocnění související s věkem a vzácná onemocnění nebo hrozby pro veřejné zdraví včetně nových nebo znovu se objevujících infekčních onemocnění;

- opírat se o přispění celého spektra disciplín, tak aby bylo možno výzvy řešit komplexně;

- čerpat ze zkušeností se stávajícími koordinačními iniciativami, jako je Evropský strategický plán pro energetické technologie, vnitrostátní plány v oblasti energetiky a klimatu a příklad iniciativy ERAvsCorona;

- i) synergie se vzděláváním a agendou dovedností pro Evropu: výzkum a inovace a (vysokoškolské) vzdělávání jsou klíčovými motory inovací a vytváření, šíření a využívání poznatků. Opatření by měla:
- rozvíjet, podporovat a využívat synergie mezi EVP a Evropským prostorem vysokoškolského vzdělávání, zejména prostřednictvím institucí vysokoškolského vzdělávání a výzkumných infrastruktur včetně elektronických infrastruktur, vzájemně se posilujících politik otevřené vědy a otevřeného vzdělávání, jakož i znalostních a inovačních společenství EIT;
 - poskytovat pokyny a spolu s příslušnými zúčastněnými stranami podporovat přechod systému vysokoškolského vzdělávání k vysokoškolské spolupráci, začleňování, excelenci a digitalizaci, mimo jiné tím, že na unijní a vnitrostátní úrovni koordinovaným způsobem podpoří další rozvoj iniciativy „Evropské univerzity“ coby katalyzátoru moderních, inkluzivních a na budoucnost zaměřených institucí vysokoškolského vzdělávání v Unii;
 - rozvíjet a provádět iniciativy, jejichž cílem je vybavit výzkumné pracovníky všemi dovednostmi, které vyžaduje trh práce, a prohlubovat jejich dovednosti a měnit jejich kvalifikaci prostřednictvím cílené odborné přípravy;
- j) synergie s odvětvovými politikami a průmyslovou politikou s cílem podpořit rozvoj inovačních ekosystémů: Výzkum a vývoj a agilní průmysl mají zásadní význam pro posílení konkurenceschopnosti a dosažení strategické autonomie při současném zachování otevřené ekonomiky. Opatření by měla:
- rozvíjet, podporovat a využívat synergie mezi EVP, meziodvětvovými politikami a aktualizovanou průmyslovou strategií ⁽¹⁾;
 - podporovat koordinaci politik a programů v oblasti výzkumu a inovací s cílem podpořit rozvoj průlomových a inkrementálních inovací v celé Unii, zejména prostřednictvím výzkumu, jakož i technologických infrastruktur, vysokoškolských institucí, Evropské rady pro inovace, partnerství programu Horizont Evropa včetně znalostních a inovačních společenství EIT, průmyslových aliancí, významných projektů společného evropského zájmu, společných klastrových iniciativ, tematických platform pro inteligentní specializaci a společných plánů průmyslové technologie (od základního výzkumu až po zavádění) v klíčových strategických oblastech, zejména v souvislosti s průmyslovými ekosystémy určenými v obnovené evropské průmyslové politice;
 - být rozvíjena společně členskými státy, průmyslem (včetně malých a středních podniků) a dalšími zúčastněnými stranami působícími v oblasti výzkumu a inovací a
 - uvádět konkrétní prioritní oblasti (nebo prioritní hodnotové řetězce), aby bylo možné sladit veřejné a soukromé investice;
- k) aktivní zapojení občanů a společnosti ve výzkumu a inovacích ve všech jejich rozměrech: zohlednění názorů a příspěvků občanů, schopnost z nich těžit a podpora jejich zapojení zvýší povědomí o výhodách a dopadu výzkumu a inovací v každodenním životě lidí, zajistí větší rozmanitost přístupů ke koncipování a provádění politiky výzkumu a inovací a zvýší význam výzkumu a inovací pro společnost tím, že usnadní přijímání a dostupnost nových řešení;

Rozšíření přístupu k excelenci výzkumu a inovací v celé Unii a posílení propojení mezi inovačními ekosystémy v celé Unii

- l) více investic a reforem v zemích a regionech s nižší výkonností v oblasti výzkumu a inovací: to znamená účinně mobilizovat unijní a vnitrostátní financování pro investice do výzkumu a inovací v kombinaci s podporou a pomocí pro zapojení do nezbytných reforem v oblasti výzkumu a inovací;
- m) synergie mezi unijními, vnitrostátními a regionálními programy financování: synergie mezi unijními programy financování a vnitrostátními a regionálními režimy financování výzkumu a inovací by se měly řídit hodnotami a zásadami uvedenými v tomto doporučení a měly by být podporovány, uvedeny do praxe a posíleny na základě zavedených pokynů pro jejich provádění, zejména mezi programem Horizont Evropa, politikou soudržnosti a Nástrojem pro oživení a odolnost;

⁽¹⁾ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Aktualizace nové průmyslové strategie 2020: budování silnějšího jednotného trhu pro oživení Evropy“.

- n) posílení kooperativních vazeb a integrace organizací provádějících výzkum ze zemí s nižší výkonností v oblasti výzkumu a inovací na základě excelence do evropských vědeckých sítí a inovačních ekosystémů, vyváženější cirkulace mozků v rámci EVP, vhodné dovednosti a odborná příprava pro rozšíření přístupu k excelenci;

Pokračování ve vzájemně sladěných investicích do výzkumu a inovací a reformách výzkumu a inovací

- o) podpora upřednostňování a zajištění dlouhodobých investic do výzkumu a inovací a dlouhodobých reforem politik: na všech úrovních řízení (unijní, vnitrostátní a regionální), s lepší meziodvětvovou koordinací a účastí, včetně „regulačních pískovišť“ a doložek o experimentování; jejich návrh, provádění a posouzení by měly jít ruku v ruce, aby se maximalizovaly synergie a dopad;
- p) koordinace investic do výzkumu a vývoje: podporou identifikace a provádění koordinovaných investic a reforem s cílem posílit rozměr EVP na všech úrovních řízení v Unii a maximalizovat jejich dopad ve prospěch unijních vědeckých a inovačních systémů a rozvíjením interoperability systémů na základě zkušeností získaných ze společného plánování a evropských výzkumných infrastruktur.

III. Stanovování priorit v oblasti investic a reforem

- 3. Členské státy by měly stanovit priority v oblasti investic a reforem, které se týkají priorit EVP, a poskytnout nutné podmínky a podporu pro posílení soukromých investic do výzkumu a inovací na unijní, vnitrostátní a regionální úrovni tím, že budou stanovovány realistické, avšak ambiciózní vnitrostátní dobrovolné cíle a výsledky v oblasti investic do výzkumu a vývoje při současném zohlednění vnitrostátních podmínek:
 - a) veřejné výdaje na výzkum a vývoj a soukromé investice do výzkumu a inovací potřebují odpovídající politický a regulační rámec, aby se maximalizovala jejich účinnost a efektivnost a byl zajištěn hospodářský a společenský dopad, a naopak k reformování politického rámce v oblasti výzkumu a inovací nebo provádění programu transformace je nutná mobilizace příslušných zdrojů (např. financování, lidských zdrojů, dovedností, volných míst ve výzkumu) za účelem řízení změny a zlepšení výkonnosti a výstupů systému výzkumu a inovací;
 - b) cíle v oblasti investic do výzkumu a vývoje nejen pohánějí celkovou míru nárůstu výdajů na výzkum a vývoj, ale také odrážejí kvalitnější cíle, pokud jde o vědecké, technologické, společenské nebo průmyslové zaměření; to platí zejména pro veřejné výdaje na výzkum a vývoj, které podporují priority EVP, včetně reforem vnitrostátních a regionálních systémů výzkumu a inovací, udržitelného a konkurenceschopného hospodářství a souběžných transformací.
- 4. Členské státy by měly přispět k cíli na úrovni Unie investovat 3 % HDP Unie do výzkumu a vývoje tím, že si na dobrovolném základě stanoví vnitrostátní cíl pro své celkové výdaje na výzkum a vývoj;
- 5. Členské státy by měly strategii k dosažení svých vnitrostátních cílů pro celkové výdaje na výzkum a vývoj upřesnit tak, že dobrovolně stanoví dílčí vnitrostátní cíle, například pro:
 - a) zamýšlené veřejné výdaje na výzkum a vývoj, vyjádřené jako procento HDP;
 - b) procento vnitrostátních veřejných výdajů na výzkum a vývoj určené na financování společných programů a iniciativ, výzkumných infrastruktur a evropských partnerství;
 - c) očekávaný nárůst celkových výdajů na výzkum a vývoj u členských států, jež zaostávají za průměrnými investicemi Unie do výzkumu a vývoje, vyjádřený jako procento HDP.
- 6. členské státy berou na vědomí návrhy Komise na začlenění nového cíle veřejného úsilí ve výši 1,25 % HDP Unie, kterého mají členské státy dosáhnout do roku 2030 koordinovaným způsobem na úrovni Unie, a dvou nových dobrovolných cílů pro členské státy: vyčlenit 5 % vnitrostátních veřejných prostředků na výzkum a vývoj do roku 2030 na společné programy a evropská partnerství a zvýšit investice do výzkumu a vývoje v těch členských státech, které nedosahují průměru Unie pro výzkum a vývoj, o 50 %.

IV. Koordinace a monitorování politik

7. Komise a členské státy by měly zavést posílený mechanismus koordinace, aby byl zajištěn pokrok při naplňování priorit EVP. To by mělo zahrnovat koordinaci a podporu na úrovni Unie, od fází strategického plánování a návrhu po fáze provádění a dohledu, a to prostřednictvím řady jednodušších politických nástrojů a procesů představujících nižší zátěž:
 - politický program pro EVP schválený Radou, který stanoví opatření EVP, jež mají být prováděna společně a dobrovolně koordinovaným a flexibilním způsobem, aniž by se zvýšila administrativní zátěž členských států, na podporu zásad pro výzkum a inovace a priorit EVP stanovených v tomto doporučení a při řešení výzev, jimž čelí výzkumné a inovační komunity na úrovni Unie a členských států a širší společnost jako celek. Politický program EVP by měl být jasný a proveditelný, přinášet skutečnou přidanou hodnotu Unie a měl by každé opatření definovat a popsat s ohledem na jeho provádění (na unijní nebo vnitrostátní úrovni);
 - individuálně uzpůsobený vnitrostátní proces nebo politický nástroj, uplatňovaný na dobrovolném základě každým členským státem, například ve formě strategie, národního akčního plánu pro EVP nebo plánu pro EVP, za účelem určení probíhajících nebo plánovaných opatření na vnitrostátní nebo regionální úrovni, jež přispívají k provádění politického programu EVP a k dalším prioritním oblastem společného postupu;
 - uživatelsky vstřícná specializovaná online platforma pro politiku EVP, která bude informovat o i) provádění politického programu EVP (na úrovni Unie a na vnitrostátní úrovni) a o ii) dalších příslušných investicích, reformách a činnostech na podporu zásad a prioritních oblastí EVP stanovených v tomto doporučení; Online platforma pro politiku EVP by měla vycházet ze stávajících zdrojů a nástrojů a měla by snížit administrativní zátěž členských států a Komise;
8. Členské státy a Komise by měly zavést posílený mechanismus monitorování s cílem zajistit řádný základ pro fakticky podloženou tvorbu politik v EVP a poskytovat důkazy a analýzu v souvislosti s evropským semestrem. To by mělo zahrnovat:
 - přehled výsledků EVP, který sleduje pokrok při naplňování cílů EVP na úrovni Unie, a podrobnější srovnávací přehled sledující pokrok při naplňování cílů EVP na vnitrostátní úrovni prostřednictvím rozmanité kombinace relevantních ukazatelů týkajících se vstupů, výsledků a dopadu a kvalitativních analýz, jež zohledňují různé podmínky v jednotlivých členských státech a souvisejí s prioritami EVP. Přehled výsledků EVP by měl být pravidelně aktualizován. Měl by posuzovat celkovou konsolidaci a společný pokrok v oblasti priorit EVP a měl by zobrazovat pouze souhrnné údaje na úrovni Unie.
 - v rámci Fóra EVP se rovněž budou konat pravidelné politické dialogy mezi členskými státy a Komisí jak dvoustranné, tak vícestranné s cílem aktivně posuzovat a směřovat provádění politického programu EVP, zejména pomocí sdílení osvědčených postupů a vzájemného učení, bez ohledu na jiné politické dialogy v rámci Výboru pro Evropský výzkumný prostor a inovace. Komise poskytne další podporu prostřednictvím nástrojů na podporu politik v rámci programu Horizont a Nástroje pro technickou podporu;
9. Členské státy a Komise by měly prostřednictvím online platformy pro politiku EVP sdílet informace o svých stávajících a plánovaných politikách a programech, které přispívají k provádění politického programu EVP a v širším slova smyslu přispívají k zásadám a prioritám stanoveným v tomto doporučení.
10. Komise by měla každých 18 měsíců přezkoumat provádění politického programu EVP a vydat zprávu o aktuálním stavu jeho provádění pro účely posouzení Radou, a to s cílem usměrnit probíhající politický program EVP a připravit jeho přezkumy a aktualizace, které projedná a schválí Rada. S cílem podpořit pravidelné politické dialogy mezi členskými státy a Komisí by Komise měla každému členskému státu každoročně předkládat zprávu o jeho pokroku.

V. Přezkum

11. Prioritní oblasti pro společná opatření stanovené v doporučení č. 2 by měly být alespoň jednou za šest let znovu posouzeny.

V Bruselu dne 26. listopadu 2021.

Za Radu
předsedkyně
S. KUSTEC
